

ЦПАСВХ № 67/07.02.2011

СТАНОВИЩЕ

По дисертационен труд на Ирена Илиева Димитрова,
докторант на самостоятелна подготовка на обучение към катедра
„Мениджмънт и история на спорта“ при НСА „В. Левски“
за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

Тема: „Модел за взаимодействие между образователни институции,
местна власт и неправителствен сектор при реализиране на спортни
дейности в условията на децентрализация“

Професионално направление: 7.6. Спорт. Научна специалност:
„Теория и методика на физическото възпитание и спортната
тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)“

Научен ръководител: доц. Иван Петков Сандански, доктор
Рецензент: доц. Цветко Евгениев Цветков, доктор

1. Темата на настоящият дисертационен труд е изключително актуална и модерна за етапа на развитие на социално-икономическите процеси в България. Извършващите се промени, конкретно в управлението на спорта, през последните двадесет и четири (24) години са толкова динамични и мащабни, че дори и за специалистите е трудно да се ориентират в тях. Именно тук се откроява актуалността на дисертационния труд – търсене на възможности и алтернативи за оптимизиране на взаимодействието между образователните институции, местна власт и неправителствен сектор при реализиране на спортни дейности. И всичко това в условията на случващите се промени в обществото и децентрализация.

Актуалността на темата се определя и от въвеждането на концепцията за устойчиво развитие, чрез което се цели повишаване ефективността от функционирането на организациите, повишаване равнището на участие на работещите, създаване на климат на сътрудничество и доверие. Управлението чрез ценности се явява и основна насока в развитието на мениджмънта в бъдеще.

2. Въведението е изключително прецизно и въвеждащо в темата. Много точно е представена динамиката на съвременното общество, развитието на системата за физическо възпитание и спорт и от тук необходимостта за взаимодействие на образователни институции, местна власт, неправителствен спортен сектор в условията на децентрализация и устойчиво развитие.

Дисертационният труд на Ирена Димитрова е структуриран в четири добре разработени като съотношение и взаимосвързани глави:

I. Постановка на проблема.

II. Методологични аспекти и характеристики на научното изследване.

III. Анализ на резултатите.

IV. Изводи и препоръки.

Дисертационният труд е представен в 253 стандартни машинописни страници, той е онагледен с 15 таблици и 46 фигури и включва 4 приложения (анкетни карти). Ползвани са 131 литературни и документални източници, от които 73 на кирилица и 58 на латиница.

В първата глава са включени четири подраздела в които са засегнати най-общите научни формулировки при интерпретирането на темите свързани с: партньорството и децентрализацията; фактори за развитието на физическото възпитание и спорт в училище; управлението на ресурсите на физическото възпитание и спорт; устойчивост при формиране на междуинституционални взаимодействия при реализиране на системни спортни дейности; типология на партньорство в областта на физическото възпитание и спорта. Прави много добро впечатление познанията на авторката по състоянието на тези проблеми в българската и международна литература.

Формулирането на научно-практическия проблем е позволило на авторката да представи убедително своята работна хипотеза с проектиране на цялостен модел и механизми за взаимодействие между

образователните институции, местна власт и спортни структури в контекста на национални и европейски програми и стратегии, в съответствие с местната специфика и потребности на участващите в този процес.

Главната цел е формулирана правилно и съобразно възприетата методология, а именно „... да се проектира, обоснове и анализира модел и механизми за създаване на ефективна среда за осъществяване на спортни дейности и програми сред подрастващите в условията на децентрализация на публично-обществения сектор и в контекста на европейските принципи и политики за устойчиво местно развитие”.

На тази база и с оглед изпълнение на целта са разработени и пет основни задачи.

3. Съобразно тезата, целта и задачите Ирена Димитрова е подбрала и използвала изследователски инструментариум, който се характеризира с разнообразие от конкретни методи и методики. Наред с представянето на два основни методологически подхода – системния и социологическия, авторката представя и апробира редица количествени и качествени методи. Особено впечатление правят следните:

- контент-анализ на стратегии, програми, планове, харти, концепции, отчетни доклади;
- дълбочинни интервюта сред представители на държавна администрация;
- анкетно проучване сред 3033 ученици от 128 училища, от различни райони на гр. София;
- анкетно проучване с 2130 родители на деца от 117 столични училища;
- анализ на финансови потоци и инвестиции в спортни програми, дейности и инфраструктура.

4. Основната част на дисертационния труд е съсредоточена в трета глава „Анализ на резултатите”. Проучени и анализирани са

результати от голям брой изследвания, които могат да бъдат обединени в осем направления. Такава е логиката, организацията и действията на докторантката, която включва в тази глава осем самостоятелни, но във взаимна връзка (разработена на високо ниво с подходящо онагледяване) ще открие раздел III.6., където е разработен и представен „Модел на ключовите фактори и нива на взаимодействие за повишаване броя, обхвата и качеството на спортуващите в системата на детските градини и училищата“. В него е проследена релевантността на факторите, които предопределят спортната активност на подрастващите, която може да бъде формулирана като мисия на образователната институция, спортната структура или местната власт.

Естествен завършек на труда са разделите III.7 и III.8. В първият е представен разработеният „Модел и механизъм за междуинституционално взаимодействие при реализиране на спортни програми и дейности“.

В него са включени три основни блока:

- елементи и взаимовръзки;
- механизъм и структура;
- необходими ресурси за правно-нормативно и информационно осигуряване.

В самостоятелен подраздел III.7.2, графически са представени и сферите на устойчивост на модела – сфера на ресурсите и сфера на услугите. Или, според авторката това са двете основни сфери на устойчивост, измерени през призмата на тяхната ефективност и ефикасност.

В последният раздел III.8 основно място е отделено на програмното осигуряване на модела или по-точно на комуникационната стратегия. Докторантката не само ни представя основните принципи и мотиви; мисия и визия; специфични цели и очаквани резултати на комуникационната стратегия, но тя ни предлага и теоретичен модел за

разработване и прилагане на комуникационна стратегия включващ 5 основни етапа.

В IV глава са изведени основните изводи и препоръки. Изводите отразяват реално получените и анализирани резултати от изследователската работа и произтичат пряко от поставените задачи. Препоръките са коректни и във всички случаи ще подпомогнат посочените адресанти (детски градини, училища, местна власт, МОН, ММС). В тази глава са изведени, също коректно точно, и основните приноси на дисертационния труд.

5. Всичко изложено по-горе ми дава основание да смятам, че поставените проблеми, проведените изследвания, техния анализ и интерпретация са новост в управлението на физическото възпитание и спорта. Определям трудът на Ирена Димитрова като такъв с голяма стойност, в следните насоки:

Първо – за първи път в управлението на спорта се въвежда концепцията за устойчиво развитие, или управление чрез ценности, което се явява и основна концепция в развитието на мениджмънта в бъдеще.

Второ – разработеният модел за взаимодействие между образователните институции, местна власт, държавни органи и спортни субекти е първи по рода си в сферата на управлението на физическото възпитание и спорта.

Трето – принос в управленската наука и спортната практика е разработената комуникационна стратегия за подпомагане процеса на управление на спортни програми.

Към труда имам и няколко забележки, чието естество в никакъв случай не намалява достойнствата на дисертационния труд.

1. Дисертационният труд като цяло е написан на добър стил и език и именно затова не е приемливо в него да се допускат технически и граматически грешки, да има дълги, претоварени, неразбираеми заглавия и изрази. Всъщност, това се отнася и до наименованието на темата, на докторския труд.

2. Във втора глава „Методологични аспекти и характеристика на научното изследване“. Според мен е допусната грешка. След целта и задачите има едно изречение. „В тази връзка формулирахме:“ и следват област, предмет и обект на изследването. Логично и правилно е първо да са вече споменатите характеристики, а след тях целта и задачите.

3. Като обем трудът е много голям. Тук не става дума за съдържанието и качеството на разработката, а по-скоро за неговото отежняване с много и различни теоретични постулати.

Същото се отнася и за изводите и препоръките. Погледнато всеки един извод и всяка една препоръка имат своето място. Но така представени, много на брой, те не се вменстват в целта и задачите, а от друга страна се губи тяхната стойност.

Умишлено изключих от становището раздела биографични данни, образование и професионална квалификация на Ирен Димитрова. Това е направено вече на много места, а самият труд затвърждава високата и образователна степен и активната трудово-професионална и обществена дейност. Като добавим към това майка на две прекрасни деца и съпруга, придобиваме пълния образ на докторантката – една млада, образована, можеща и утвърдена жена в обществото.

Заклучение. Представеният дисертационен труд на Ирена Димитрова е резултат от многоаспектни изследвания. Поставената цел, задачи и работна хипотеза са успешно решени като постигнатите резултати са с неоспоримо значение за теорията и практиката на спортния мениджмънт.

Трудът има завършен вид и е лично дело на докторантката. Представеният автореферат напълно отразява съдържанието на дисертацията. По материали от нея са публикувани четири научни статии – три като самостоятелен автор и една в съавторство. Участвала е и в национални, академични и международни научни форуми.

Всичко посочено до тук, ми дава право с пълно убеждение, да предложа на членовете на научното жури да присъди на Ирена Илиева

Димитрова образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 7.6. Спорт и научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)”.

3.03.2014 г.

Гр. София

Рецензент:

Доц. Цв. Цветков, доктор